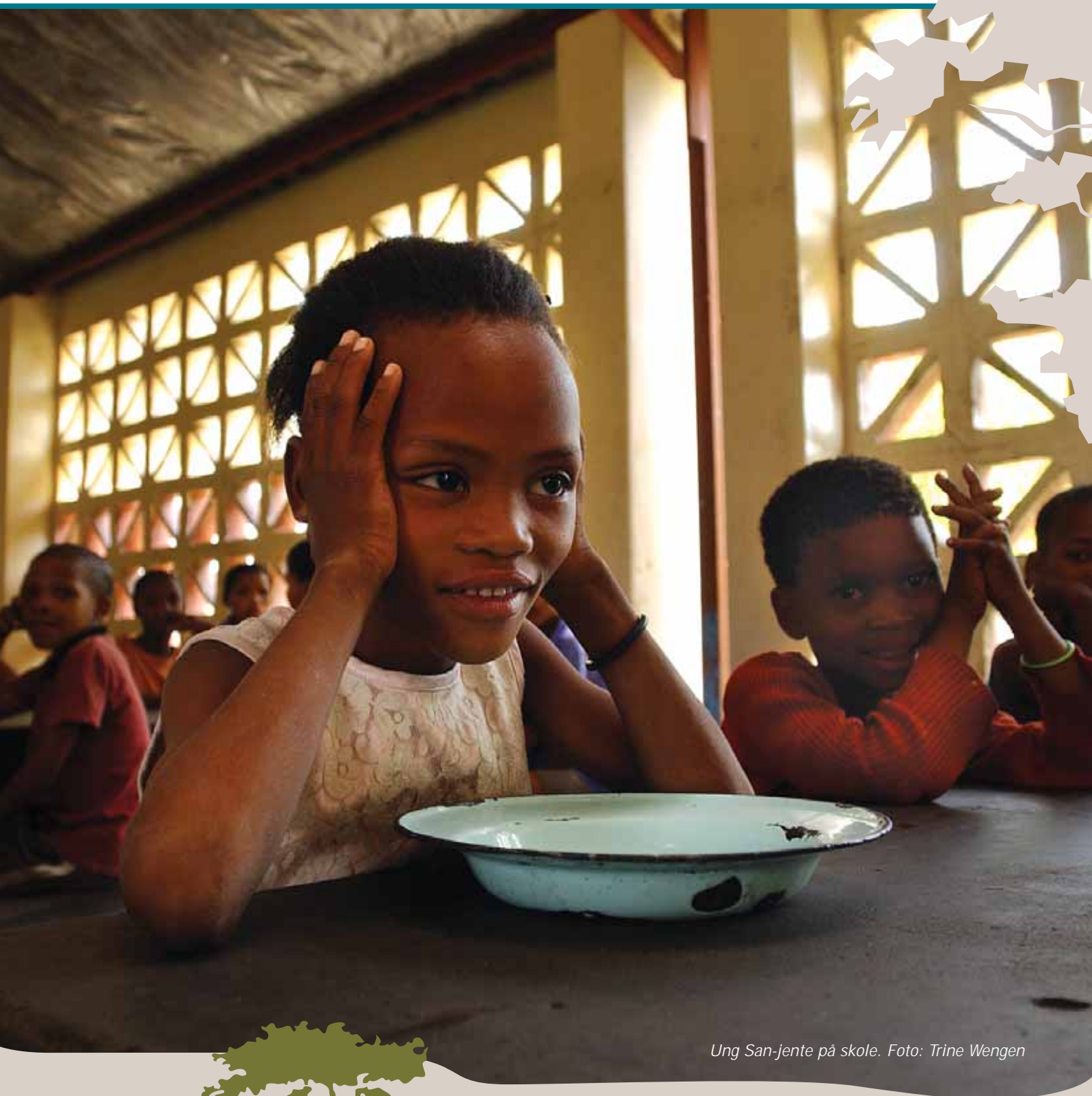

Årsmelding 2016

Ung San-jente på skole. Foto: Trine Wengen

NAMIBIA
FORENINGEN

www.namibiaforeningen.no

«KUNNSKAP OG VENNSKAP»

Styrets beretning

Arbeidet i 2016 har fått sine føringer fra årsmøtet i oktober 2015 og juni 2016. Først med generelt å utforske framtidige muligheter, og fra 2016 med særlig fokus på studentarbeid og tilrettelegging av praksisopphold.

Gjennom 2016 har vi fulgt opp et «studentspor», et «nettverksspor» og et «informasjonsspor». Studentsporet var knyttet til en mulig finansiering fra Senter for internasjonalisering av utdanning. Siden starten i 1997 har foreningen lagt til rette for praksisopphold i Namibia for mer enn 1000 norske studenter fra i alt 6 forskjellige høyskoler. Nettverkssporet relaterer seg til det brede og unike Namibia-engasjementet i vårt nærområde, særlig knyttet til institusjoner som kommune, fylkeskommune og høyskole. Informasjonssporet gjelder formidling av kunnskap om nord-sør spørsmål generelt, og om Namibia spesielt. Alle disse tiltaksområdene er fulgt opp, men

vi har ikke kommet til en løsning der de kan gjøres økonomisk bærekraftige.

Parallelt har vi, blant annet takket være studentene ved Høgskolen i Hedmark og våre skolefaddere, vært i stand til å videreføre aktiviteter i Tsumkwe (San) og Opuwo (Ovahimba). Uten dette hadde ikke urfolksorganisasjonen Hipo vært i stand til å operere, ei heller hadde sårbare San-elever fått nødvendig utstyr for å gå på skole og bo på internat.

Mange som har engasjert seg for Namibiaforeningen den senere tiden har gjort det med et utgangspunkt som kan oppsummeres i: «Vi har jo fått til så mye.» Kanskje ligger også skjebnen til foreningen gjemt i disse ordene. Det er en liten organisasjon som har klart store ting. Uansett om foreningen skulle legges ned, eller kanskje særlig da, burde dette løftes fram og feires. Samtidig er en del av de faglige erfaringene særegne

og interessante i en større, bistandsfaglig sammenheng. Dette vil være et viktig strategisk poeng i vårt videre arbeid, og denne årsmeldingen har derfor med en kort fagartikkel som oppsummerer de mest sentrale resultatene. Styret har konkludert med at foreningen bør følge disse faglige mulighetene og utfordringene for fortsatt å nå ut til sårbare grupper med vår innsats.

Enda en gang var året som gikk et rekordår for Namibiabutikken. Listen av frivillige teller nesten 20 personer. Det er de som gjør dette mulig og som er Namibiabutikken. For Namibiabutikken er ikke bare en butikk, den er også en institusjon i vårt lokale gatebilde.

Det har blitt holdt 5 styremøter og behandlet 37 saker. Regnskapet for 2016 viser et underskudd på 648.904.

Elvenum, 23. mai 2017

 Trygve Hermansen Styreleder	 Maren Ervik Nestleder	 Vidar Wie Østlie Daglig leder
 Inger Marie Øfsti Styremedlem	 Finn Huseby Styremedlem	 Kari Halberg Ansattes representant

Fra årsmøtet 16.06.2016

Leder:	Trygve Hermansen
Nestleder:	Maren Ervik
Styremedlem:	Inger Marie Øfsti
Styremedlem:	Finn Huseby
Varamedlem:	Ragni Stafne
Varamedlem:	Birgit Andresen
Ansattes representant:	Kari Halberg

Fra årsmøtet 23.09.2015

Leder:	Sigrid Lindstad
Nestleder:	Trygve Hermansen
Styremedlem:	Arne Johan Sigstad
Styremedlem:	Inger Johanne Norr
Varamedlem:	Birgit Andresen
Varamedlem:	Rolf Arne Moen
Ansattes representant:	Kari Halberg

Namibiaforeningen er medlem av Innsamlingskontrollen.

Namibia er et land i det sørlige Afrika, og grenser til Angola, Zambia, Botswana og Sør-Afrika. Landet har en lang og ugjestmild kyst til Sør-Atlanteren.

Styreform:	Republikk
Hovedstad:	Windhoek
Folketall:	ca 2 millioner
Areal:	825 418 km ² (ca 2,5 x Norge)
Off. språk:	Engelsk
Valuta:	Namibiske dollar (1 N\$ = ca 60 øre)

San-prosjektet

Fra perioden 2002 til 2015 var Namibiaforeningen en strategisk partner i utdanning for departementet og ikke minst lokalsamfunnet i Tsumkwe. 2016 har vært et mellomår der vi med begrensede midler har valgt ut noen konkrete formål hvor vi har kunnet bidra effektivt. Samtidig har vi startet opp et samarbeid med den namibiske organisasjonen Tucsin (The University

Centre for Studies in Namibia) som har folk på bakken i Tsumkwe. Dette kan bli en viktig allianse for oss i årene som kommer.

I 2016 imøtekom vi en anmodning fra rektor ved landsbyskolene om å finansiere toalettsaker for elever som bor i uformelle internat. Videre har vi kjøpt inn skoleuniformer til elever hvor foreldrene ikke er

i stand til å betale dette selv. Vi har også bidratt med en del inventar til klasserom, så som stoler og tavler. Noen av disse formålene kan se trivielle ut, men har likevel stor betydning for skolehverdagen til Sandelvene i landsbyskolene rundt Tsumkwe.

Kostnader i 2016: 35 096 kroner

Urfolksorganisasjonen Hipo

Quiete Kulunga, direktøren for urfolksorganisasjonen HIPO. Foto: Vidar Wie Østlie

Lokalt budsjett for Hipo har blitt redusert til 1/7-del fra 2015 til 2016. Hovedmålet fra vårt synspunkt i 2016 har vært å holde organisasjonen gående inntil en mer permanent løsning kommer på plass. De har likevel vært tilpasningsdyktige og maktet å være operative med vesentlige mindre ressurser enn tidligere.

Av store og små aktiviteter har de maktet å utføre følgende:

- Distribuert sportsutstyr som var en gave fra studenter fra Høgskolen i Hedmark.
- Den nye læreguiden (som Hipo fikk utviklet i 2015) for den mobile Ondao-skolen har blitt fulgt opp og distribuert videre. Det er en dialog med lærerne der man mottar tilbakemeldinger på veiledningen.
- 32 tidligere elever fra Ondao-skolen har fått oppbacking og anbefalelsesbrev for å få enten jobb eller studie/skoleplass.

- Hipos årsmøte ble som vanlig avholdt i oktober. Dette har tidligere vært en svært kostbar affære, og man hadde nå kuttet til benet. Blant annet utdanning og helse var temaer, med innbudte gjester som snakket om betydningen av foreldres involvering i utdanning, mens en lege og Head nurse informerte om helsespørsmål. Det ligger under at HIV/Aids fortsatt er en alvorlig trussel.
- I tilknytning til sitt kontor ved innkjøringen til Opuwo har man nå etablert et såkalt «Living museum». Det vil si at man har etablert et tradisjonelt homestead og inngått avtale med en gruppe mennesker som skal bo der, som en del av utstillingen.
- Hipo har sikret seg eiendomsretten til en tomt sentralt i tettstedet Okangwati, på veien nordover mot Epupa Falls. Man har med tiden ambisjoner om å utnytte denne kommersielt.

Vi ble i løpet av året informert om at situasjonen i Ondao-skolen mange steder kan være kritisk når det gjelder tilgangen til undervisningsmaterieell og mat. Skolen har bestått av ca. 40 ulike enheter og ca 2000 elever spredt utover et svært stort areal, noe som gjør logistikken krevende. Denne situasjonen er noe som kan følges opp i samarbeid med Hipo, men en krever en systematisk tilnærming og må skje i forståelse med rektor.

Kostnader i 2016: 81 506 kroner

Programutvikling og utfasing av gammel portefølje

Særlig i 1. halvdel av 2016 gikk mye av arbeidet med til rapportering, avslutning og utfasing av prosjekter. Det har også vært en noe krevende prosess med donasjon og formell overføring av utstyr og eiendeler til gamle samarbeidspartnere. Som nevnt i styrets beretning har utvik-

lingsarbeidet i 2016 rettet seg mot studentpraksis, nettverk og informasjon, med utvikling av konsepter og søknader, så som til fylkeskommunen og angående informasjonsarbeid til Norad. Vi leverte også en konseptskisse i forbindelse med UD's idékonkurranse for fattigdomsbekjempelse.

Det ble i 2016 ikke vurdert som hensiktsmessig å gjøre en ny henvendelse til Norad Sivsa angående ny avtale på utviklingsbistand

Kostnader i 2016: 683 345 kroner

Mye å være stolt av

Som nevnt i beretningen kan det være verdt å se tilbake på hva foreningen har bidratt med rent undervisningsfaglig. Både for å feire seg selv og som et grunnlag for å stake ut videre kurs.

En kan si at foreningen i de fleste faser av sin historie har jobbet langs to spor. Det ene er omsorgen for namibiske barn og unge sine grunnleggende rettigheter og behov, hvor enn de har befunnet seg. Det har handlet om alt fra proteinkjeks og ulltepper, til skoletelt, skrivebøker, klær og mat.

Det andre hovedsporet har vært prosjekter, programmer eller satsninger med en overordnet undervisningsfaglig betydning. Det følgende er ingen komplett historisk oversikt, og den har hovedfokus på tiden etter år 2000.

Senere undervisningsminister Nahas Angula med Namibiaforeningens lære- og fagplangruppe i april 1989. Foto: Britt M. Solberg, Østlendingen.

1. På 80-tallet var Namibiaforeningen involvert i arbeidet med nye fagplaner og utformingen av den namibiske skolen etter frigjøringen. Som det heter i «Dugnad og Bistand» fra 2000: «En liten frivillig forening i utkant-Norge blir altså premisleverandør for den framtidige utdanningspolitikken i en ung afrikansk stat.» Den såkalte Congo-skolen var en del av dette utviklingsarbeidet. Foreningen nedsatte en lære- og fagplangruppe, og i 1984 ble det holdt en stor fagplankonferanse på Nansen-skolen på Lillehammer.

2. Etter frigjøringen fortsatte dette arbeidet da foreningen etterkom en anmodning fra undervisningsministeren om å bidra med en pedagogisk rådgiver som kunne videreføre skoleutviklingsarbeidet, særlig knyttet inn mot videregående skole. Dette sentrale rådgiverengasjementet varte i 6 år.

3. Mot slutten av 90-tallet ble foreningen engasjert på det feltet som i Namibia omtales som «Educationally Marginalized Children». Det gjaldt i første omgang til de kvegbaserte, semi-nomadiske bantu-gruppene i Kunene (Ovahimba etc.). I samarbeid med departementet utviklet foreningen en skole, og ikke minst en modell, som gjorde det mulig at barna kunne delta i undervisning og samtidig være en del av familiens dagligliv og levesett. (Ondao Mobile School).

Elever ved Ondao Mobile School. Foto: Nordic Consulting Group

4. I San-prosjektet (2003–2015) har vi hatt hovedfokus på gi et best mulig undervisningstilbud for elevene i landsbyskolene som omkranser tettstedet Tsumkwe i nord-øst Namibia, særlig med oppfølging og etterutdanning av lærerne. Landsbyskolene har vært et unikt tilbud, også i en regional sammenheng. Den største faglige erfaringen er likevel det vi ikke har fått til, nemlig å kompensere for den store sårbarheten som folkegrupper med jeger-sanker bakgrunn erfarer i møtet med storsamfunnet generelt, og i skolesystemet spesielt, når de går videre til større skoler.

5. På midten av 2000-tallet gjennomførte foreningen et Fredskorps-prosjekt i samarbeid med det namibiske utdanningsdirektoratet (NIED) for å få i gang et utdanningsopplegg for førskolelærere. Resultatet er et landsdekkende faglig opplegg som følges opp av en fagansvarlig på NIED og en lærerrådgiver i hver region.

Stolt deltaker på Tradisjonsfag i skolen.
Foto: Kirsten Bjerkestrand Tschudi.

6. Også fra midten av 2000-tallet ble «Tradisjonsfag i skolen» innført som en prøveordning i Karas-regionen. Namibiaforeningens koordinator var den drivende kraften i prosjektet. Dette handler om at foreldre eller besteforeldre deltar som såkalt Parent Teachers i et opplegg etter ordinær skoletid. Prosjektet skaffer materialer og transport, og så jobber man med tradisjonelle håndverk, for eksempel tekstil og søm, lærarbeider og kunnskap om medisinsplanter.

Den primære hensikten har vært å formidle kunnskaper som er i ferd med å dø ut. Kulturhistorisk og som en form for nasjonsbygging er dette viktig i seg selv. Elevene får også ferdigheter som kan generere inntekt ved salg.

Det som er spesielt interessant, er sekundæreffektene av aktivitetene. Det kan ofte være en kløft mellom skole og hjem – som så bygges ned på grunn av foreldres deltakelse i prosjektet. Dessuten har elever endret adferd til det bedre og prestert bedre i andre fag etter deltakelse i tradisjonsfag. Det tilskrives en ikke-autoritær voksenrelasjon, noe som mange barn aldri før har opplevd.

Etter en pilotfase i Karas og Erongo ble Tradisjonsfag i skolen innført i de fleste regionene.

Sluttkommentar

Namibiaforeningen har fått til flere faglige nyvinninger i løpet av det siste tiåret. Flere av disse er også relevante for norske utviklingsstrategier innen utdanningsfeltet.

En gruppe i pedagogisk entreprenørskap blir «tittet over skulderen» av lærer. Uvanlig i namibisk skole at elevene får arbeide selvstendig uten lærers «oppskrift». Foto: Inger Karin Røe Ødegård.

7. Pedagogisk entreprenørskap ble introdusert på nasjonalt nivå fra 2008, i et samarbeid med det namibiske utdanningsdirektoratet (NIED). I skrivende stund er det nærmere 100 000 namibiske elever som til enhver tid har faget, på ungdomstrinnet og videregående. Ønsket om næringsutvikling var en viktig beveggrunn da myndighetene bestemte seg for å innføre faget. Et viktig perspektiv fra Namibiaforeningens side har dessuten vært fokuset på sosialt entreprenørskap, dessuten formidlingen av en entreprenoriell grunnholdning.

Et annet aspekt ved pedagogisk entreprenørskap er at det er en strategi for læring som skiller seg fra andre fag, særlig innenfor en undervisningskultur som ellers kan framstå som autoritær. Slik sett blir dette en læringsprosess også for systemet, og ikke bare for den enkelte elev.

Sist men ikke minst er det en relativt avansert versjon som er introdusert i Namibia, og andre afrikanske land har vist interesse for erfaringsdeling.

Informasjon, nettverk og marked

Skolefaddere og givere

Ordningen med skolefaddere og faste givere innbrakte til sammen 65.750 kroner i 2016. Noen bidrag er knyttet til spesielle prosjekter og aktiviteter, noen er generelt knyttet til prosjektarbeid, mens andre er støtte til foreningen uten spesielle føringer. Det ble tatt et initiativ for å skaffe nye skolefaddere til å bidra inn mot Ondao-skolen for Himba-barn i Kunene.

Elverum kommune

I forbindelse med budsjettbehandlingen for 2016 vedtok Elverum kommunestyre å øke støtten til Namibiaforeningen til 100 000 kroner pr år. Dette er knyttet til internasjonal arbeid, kommunens rolle som internasjonal kommune og ikke minst vennskapsforbindelsen med Tsumeb kommune i Namibia.

Internasjonal elverumsing

Prisen «Årets internasjonale elverumsing»

for 2016 ble tildelt Tor Egil Hansen. Han har viet hele sitt voksne liv til arbeidet for en bedre verden. I 1976 kom han i kontakt med den indiske organisasjonen Ananda Marga og valgte å bli munk og jobbe med helseforebyggende arbeid. Vinneren bærer navnet Dada Daneshananda, men bruker sitt fødenavn når han er på besøk i Elverum. Vinneren er i dag bosatt i Biafra-regionen i Nigeria der han har bygd opp helseklinikker og fødestuer.

Studenter og høgskoler

Fra Adele Kindergarten. Foto: Silje Eikemo Hagen.

Barna i Adele Kindergarten i Tsumeb kjenner på det første regnet sammen med rektor og studentene fra Hamar. Foto: Synne Hennie Berteussen.

Praksisopphold i Namibia

Også i 2016 la Namibiaforeningen til rette for praksisopphold for norske studenter i Namibia. Det dreier seg hovedsakelig om et 3-måneders opphold for lærer-, førskole- og sykepleiestudenter. Det var i alt 36 studenter som reiste i vår regi eller med vår tilretteleggelse, fra Høgskolen i Østfold og Høgskolen i Hedmark. I tillegg ble det gjort et forberedende arbeid for Høgskolen i Oslo og Akershus

Støtte fra studentene

Studentparlamentet for Studentorganisa-

sjonen i Hedmark vedtok i oktober for framtiden å støtte Namibiaforeningen direkte, på årlig basis, i forbindelse med innbetaling av semesteravgift. Dette har tidligere gått via utviklingsprosjektet Skills, som skal opphøre i begynnelsen av 2018. Vedtaket gjaldt for ca. 8000 studenter ved Høgskolen i Hedmark.

Skills-samarbeidet vil være operativt ut 2017. For 2016 mottok Namibiaforeningen 71.500 kroner, som var øremerket aktiviteter i Tsumkwe og Kunene. To studenter var med styreleder på prosjektbesøk i september.

Ansatte

Ansatte i Elverum:

Daglig leder . . . . . Vidar Wie Østlie
Renholder 10 % . . . . Kari Halberg
Renholder 10 % . . . . Marit Myrvold

Ansatt ved kontoret i Windhoek:

Kontorleder . . . . . Panduleni Kandume

Kontroll/oppfølging av midler

Angående saken fra 2008 mot en tidligere lokalt ansatt som var tiltalt for underslag. Saken er henlagt jfr. brev av 29. november 2016 fra Office of the Prosecutor-General.

Forsknings- og utviklingsaktiviteter

Som det framgår av styrets beretning har en vesentlig del av foreningens arbeid i 2016 bestått av utvikling og utredning av nye programkonsepter innen nettverk, informasjon og studentpraksis.

Nulltoleranse for korrupsjon

I 2011 vedtok Namibiaforeningen et eget dokument som definerer vår nulltoleranse for korrupsjon, et dokument som foreningen selv og våre prosjektpartnere må forholde seg til.

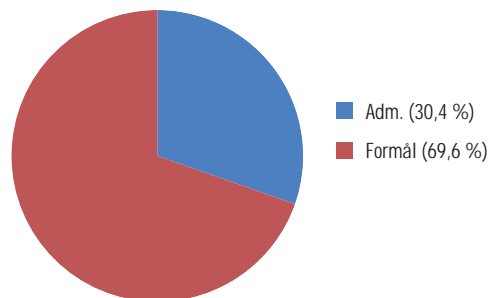
Medlemsstatikk

Foreningen hadde i 2016 166 medlemmer, hvorav 18 var familiemedlemmer, 3 organsasjonsmedlemmer og 18 medlemskap gjennom frivillig arbeid i butikken.

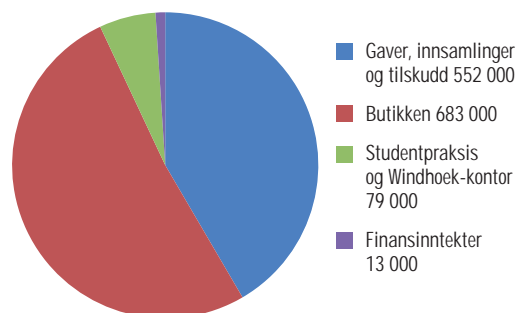
Nøkkeltall regnskap i årsmelding 2016

Kostnader	1 977 573
Inntekter	1 328 699
Resultat	- 648 874

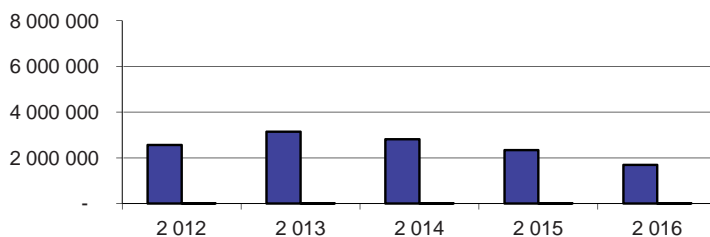
Kostnader

Inntekter

Egenkapital

Du kan gi Namibiaforeningen tippemidler!

Som spiller hos Norsk Tipping kan du nå velge ett lag eller en forening som skal motta fem prosent av det beløpet du spiller for. Namibiaforeningen er registrert i frivillighetsregisteret og du kan gi dine fem prosent til oss om du ønsker. Det eneste som kreves for å bli grasrotgiver er å være registrert spiller. Den forenin-

gen du velger å støtte blir registrert på deg slik at du støtter hver gang du spiller. For å lese mer om garrotandelen og hvordan du kan gå frem gå inn på www.grasrotandelen.no eller oppsøk en av landets mange kommisjonærer for Norsk Tipping

Namibiabutikken: 2016 nytt rekordår!

Namibiabutikken er åpen hver dag med unntak av søndager (11–16, lørdag 11–14). Overskuddet går til Namibiaforeningens arbeid og skyldes hovedsakelig salget av brukte klær som leveres daglig fra folk i lokalsamfunnet.

Namibiabutikken har vært drevet som solidaritetsbutikk på frivillig basis siden 1981. Namibiaforeningen ønsker å takke alle som bidrar med klær til butikken og selvsagt alle som årlig legger ned mange gratis arbeidstimer i driften. De er frivillighetenes ansikter!

Nok en gang har Namibiabutikken gått med rekordoverskudd. Resultatet i 2016 ble 467 707.

En del av de nærmere 20 frivillige i Namibiabutikken. Foto: Vidar Wie Østlie.

Både klær ogå vakre pyntegjenstander kan kjøpes for en god sak. Foto: Bente Elisabeth Skjefstad.